

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe. po 5 nvč. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno pisana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20. Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57

36.000!

Iz povsem zanesljivega vira smo doznali, da je gospoda na tržaškem magistratu, ki reprezentira javno oblast, na ljudskem štetju našela 36.000 Slovencev!

Mogli bi se opravičeno jeziti nad tako uradno... statistiko. Ali ostanimo mirni in hladni vsprko številke izza zadnjih volitev. In tu imamo na podlagi avtentičnih podatkov vest, da bi, (odštevši vse tuje podanike) na podlagi glasov, ki so jih dobili slovenski kandidati moralo biti v Trstu 66.000 Slovencev. In tudi v slučaju, ako bi vse socialiste v okolici šteli za Italijane,

Veruje naj se nam, da nas rezultat magistratovega štetja ni ne iznenadil, ne zabol. Gospodje na magistratu so toliko časa kuhali, da so morali skuhati nekaj izrednega. Ali ozirom na ravnokar minule volitve je ta vendarle malo predebela, ker je tržaški magistrat preveč očito pokazal, kako zna — korigirati. Ali to nas ne boli! Kolikor nas je — nas je — pa naj nas magistrat priznava, ali ne. Ali ugled nekoga drugega je tu v resni igri. To je naša c. k. vlada. Ona mora tu poseči vmes, ako noče, da bo svet mislil, da predstavlja ona le kako — italijansko prefekturo.

Sedaj besedo našim ljudem. Tržaški magistrat nas more pač zatajiti na papirju, a ne v življenju. — Priporočamo zato našim ljudem, naj se ne razburjajo in naj čakajo mirno. — Odbor političnega društva je že storil potrebne korake, da ta magistratov račun zadobi korekturo! Nadejamo se, da so se gospoda to pot malce vrezali.

V nekoliko dneh dobé naši ljudje vsa potrebna navodila za daljno postopanje.

Geslo naše bodi: mirno, preračunjeno, a trdnimi koraki — proti ciljem.

BRZOJAVNE VESTI.

DRŽAVNI ZBOR.

DUNAJ 19. Državna zbornica je imela danes sejo. Po zaobljubi poslancev izvoljenih prvih, so bili citani posamični protesti proti volitvam.

Posl. Zenker in tovariši so vložili nujen predlog proti prepovedi uvoza argent. mesa. Potem ko so bili izžrebani oddelki in so jim bile nato odkazane izvolitve ter po običajnih pravnih zavarovanjih Čehov, Hrvatov itd. je bila seja zaključena.

Italijanski liberalni klub.

DUNAJ 17. Italijanski liberalni poslanci so se konstituirali v klub in izvolili predsednikom bar. Malfatti-ja.

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Spisal Prokop Chochołousšek Poslovenil H. V.

Kosovo polje.

„Glasovit je Vuk Branković, slaven vojvoda, in Mara Lazarjeva, krasna kakor večerna zvezda, po pravici spada na njegovo junaško stran; večji pa je Miloš Obilić in Vukasova Lazarevna, krasna kakor zvezda in luna v enem svitu, še z večjo pravico naj objema njegove junaške prsi; toda, kdor dobi Milevo, krasno kakor jutranja rosa, ko jo poljublja lune srebrni svit, ta mora biti večji nego Vuk Branković in Miloš Obilić.“

Pohlepna, častilakomna Mara zavzema šele tretje mesto v slavospevu narodnih pevcev. — Aj, ne bo prenašala takega sramotjenja brez žalosti, brez srda; globok srd proti njenim sestram se je že od zdavnaj vkoreninil v njenem srcu; na nič drugega ne misli, nego na to, kako bi sovraženi tekmovalki pokosila, — in če tudi sta to njeni sestri!

In danes je zopet videla, kako se daja prednost Obiliću pred njenim možem, in smatra se za ponižano v svojem možu. Ne

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 19. Na današnji seji je opozicija nadaljevala tehniško obstrukcijo. Podpredsednik Navay je naznanil, da so 4 poslanci Justhove stranke prosili dopust, da si oporavijo zdravje. (Živahni klici na najskrajnejši levi: Ne dovolimo ničesar!)

Bolgarsko veliko sobranje.

TIRNOVO 19. Veliko sobranje je vsprejelo člene 10—13 zakonskega načrta tičnega se spremembe ustave. Glede člena 127 ustave je komisija sporazumno z vlado predlagala spremembo v smislu, naj bi se vršilo na leto le eno parlamentarno zasedanje in sicer od 1. oktobra do 15. marca s prekinitvijo od 15. decembra do 1. februarja. Člen 127 je bil vsprejet v tem besedilu.

Kolera.

CARIGRAD 19. Včeraj so konstatirali tukaj 2 nova slučaja kolere.

Maroko.

PARIZ 19. „Ag. Havas“ poroča iz Tenerife: Nemški križar „Berlin“ je popoldne odplul proti afrikanški obali. Topničarka „Eber“ je še usidrana tukaj.

Ustaja v Albaniji.

CARIGRAD 18. General Abdula paša, katerega imenovanje vrhnim poveljnikom v Albaniji je predloženo sultanu v potrjenje, odputuje baje koncem tega tedna v spremstvu več častnikov. Polkovnik Riza je bil imenovan poveljnikom skaderske divizije.

Vrhu poveljništvo v Albaniji poroča, da je okolu 20 Malisorov napadlo šotarišče pri Brozi, bili so pa odbiti. V okolico Konicke je odšel od tukaj batalijon strelcev z nekoliko strojnimi puškami, da preganja albanske ustaše.

SOLUN 18. Vojni minister je ukazal, da se skliče pod orožje več letnikov topniških rezervistov.

CARIGRAD 19. Na podlagi poročil, ki so došla porti, so načelniki ustašev Fazy paša, Tofon paša in Kiazin paša, ki so došli dne 16. t. m. v Valono, poskušali tam provzročiti nemire. Razširili so vest, da bodo ustaši napadli mesto. Ljudstva se je zato polastila panika, zaprlo je baze in začelo bežati. Oblastinjam se je konečno posrečilo pomiriti prebivalstvo. Tri osebe, ki so razširile te krive vesti, so bile aretirane. Agitatorji so tudi poskušili spuntati moštvo bataljona redifov, kateremu je poverjena straža depotov orožja a redifi so se odločno branili, jih poslušati. Takoj, ko so došle te vesti so veliki vezir, vojni minister in minister zunanjih zadev imeli posvetovanje, na kar je bila iz Sv. Ivana v Medui pozvana v Valono ena torpedovka. Bilo je sklenjeno, odklikovati redife. Križar Ossar in Tefik je priplul včeraj v Valono.

RIM 18. — Tribuna“ poroča iz Krfa, da del po Epiru proglašje, ki napovedujejo, da izbruhne dne 20. t. m. v Albaniji splošna ustaja.

Dunaj 19. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija „Cesarica Elizabeta“ priplula v Pirej, kjer ostane pet dni. Na ladiji vse zdravo.

Bukarešt 19. Japonski general Nogi je dospel semkaj.

Dunaj 19. — Krščanski socialci kandidirajo za zborničnega podpredsednika poslanca Jockla.

trene z očesom od njega; vidi znake notranjega viharja plavati kakor oblake na nebu preko njegovega lica in se spet izgubljal; in zadovoljno se smehlja pod svojim pajčolanom in v mislih obdelava dalekosežne načrte, katerih vsebina je tako različna od predmeta današnje slavnosti, da je kar čudno, kako se morejo take misli roditi v svetišču Gospodovem. — V sredini hrama stoji za stebrom — na pol skrit, toda tako, da vse dobro vidi, kar se godi pred njim, — mladenič srednje postave; njegov bistri pogled teka neprestano po svetišču od predmeta do predmeta. Je sicer oblečen v srbski kroj, vendar pa ni težko spoznati, da se njegovi udje neprijetno počutijo v njem. Njegovo lice rudeče polti je tudi gotovo zagorelo pod bolj žarkim solncem, nego je ono, ki siplje svoje žarke na Srbijo. Kakor kak poveljnik povzdiga včasih svojo glavo, z zaničevanjem zroč na okolu stoječe, nekako tako kakor zre bisurman na svoje sužnje; toda v trenutku je zopet brezbržen, miren; pri najsveteljših obredih se usta njegova kakor nehoti skrivljajo porogljivo; toda, klanja glavo in kolena kakor drugi, bije se na prsi kakor drugi. — „Vendar-le je to pravoslavni kristijan!“ — mislijo okolu stoječi, da-si ga nihče ne pozna; toda, kdo naj bi tudi poznal vse plemenitaše in oprode, ki so prišli z družinami knezov?!

Hrvatsko - slovenski klub.

Trst, 19. julija.

Primorski narodni poslanci dr. Rybář, dr. Gregorin, dr. Leginja, Spinčić in Mandić so skupno s „Hrvatsko-slovensko Zajednico“ ustanovili parlamentarno tvorbo z gornjim imenom. Kdor je zasledoval dogodke zadnjega časa, tega to dejstvo absolutno ni moglo presenetiti. Nam so včeraj sporočili z Dunaja, kako je prišlo do ustanovitve tega kluba. Primorski narodni poslanci so iz vsega začetka vstrajali na stališču, da je treba ustanoviti skupen klub vseh jugoslovanskih poslancev. Ker pa je večina dalmatinskih poslancev izjavila, da z ozirom na dogodke povodom volitev v Dalmaciji ne morejo pristopiti k taki zvezi — da-si v principu priznavajo nje potrebo — so se prizadevanja primorskih poslancev izjalovila. Zato so se ti združili v poseben narodni klub, ki je kakor tak stopil v zvezo s „Hrvatsko-slovensko Zajednico“ v svrhu skupnega nastopanja napram strankam in vladi in v svrhu odločne taktike ob vprašanju skupnega interesa. Oba kluba sta se konstituirala v parlamentarno celoto pod imenom „Hrvatsko-slovenski klub“. Ker pa je neki list, ki se ob vsaki priliki podi za senzacionalizem, skušal begati javnost, moramo konstatirati sledeče:

Naši primorski poslanci niso vstopili v ta širši „Hrvatsko-slovenski klub“ kakor posamezniki, marveč kakor poseben in avtonomen primorski „Narodni klub“ pod predsedstvom prof. Spinčića. Izdelana so bila skupna pravila, ki se prav nič ne dotikajo klubove avtonomije. „Hrvatsko-slovenska Zajednica“ pod vodstvom dr. Šusteršiča ni prenehala obstojati, kakor bi to sledilo iz pisave dotičnega ljubljanskega lista, ki trdi, da so naši kar tako vstopili v dr. Šusteršičev klub, ki da je baje le izpremenil ime. To je golo varanje neinformiranih čitateljev. Najzanimljivejša za metodo ljubljanskega lista pa je, da je popolnoma zamolčal dejstvo, ki je največjega pomena za presojanje tega dogodka: zamolčal je namreč osnutje primorskega kluba pod predsedstvom Spinčića!!!

Sicer pa je bil tudi v prejšnji zbornici enak položaj. Jugoslovani so bili v začetku razdeljeni v dva kluba: v „Zvezo južnih Slovanov“ in v „Slovenski klub“. Ta kluba sta se pozneje združila v parlamentarno formacijo pod imenom „Narodna Zveza“, ki je bila ustanovljena z istim namenom, kakor sedanjí „Hrvatsko-slovenski klub“. Razlika je le ta, da je sedaj ostalo sedem Dalmatincev, ki nočejo pristopiti k temu klubu. Naši poslanci iz Primorja se torej nikakor niso vrgli pod Šusteršičevo komando, kakor kriči v svet oni ljubljanski list, marveč ostanejo tudi nadalje zvesti svojim načelom in bodo zastopali naše primorske interese v lastnem narodnem klubu popolnoma neodvisno od dr. Šusteršiča. Gre tu samo za skupno taktično postopanje, za celokupne narodne interese — in nič drugega. Kar se pa tiče dr. Ravnikarja, ki so ga baje primorski narodni poslanci pustili na cedilu, je nam gotovo najbolj žal, da se ni mogel priključiti nobenemu obstoječim klubov. Zgolj na njegovo osebo se naši poslanci niso mogli ozirati, zlasti radi tega ne, ker niso izvoljeni na naprednem, marveč izključno na narodnem programu. Primorski narodni poslanci nočejo tirati ozkosrčne kranjske politike, marveč so — ponavljamo še enkrat — kakor avtonomen klub stopili v

zvezo z najmočnejšo jugoslovansko parlamentarno organizacijo: s „Hrvatsko-slovensko Zajednico“ v svrhu skupnega taktičnega postopanja. Tako stoji stvar in nič drugače. Naši poslanci so ravnali popolnoma pravilno in so ta svoj korak prej gotovo dobro premislili. Njihovega ravnanja ne bo torej obsojal noben razsoden politik.

V že omenjem senzacionalnem poročilu ljubljanskega lista so kar tri direktne neresnice. Neresnica je, da so naši kapitulirali pred dr. Šusteršičem; neresnica je, da se je „Hrvatsko-slovenska Zajednica“ spremenila v „Hrvatsko-slovenski klub“, in neresnica je, da so primorski poslanci opustili svoj samostojni klub. Nesmisel te zadnje trditve je razvidna že iz tega, da je pač izključeno, da bi bili naši poslanci v enem dnevu, ali bolje: v pol dnevu ustanovili in zopet opustili samostojen klub. Če se je našim primorskim poslancem predpoludne zdelo potrebno, da so zasnovali samostojni klub, se gotovo do večera položaj ni spremenil v toliko, da bi jih to sililo da zlezejo pod komando dra Šusteršiča. Mi smo že v svojem današnjem dunajskem poročilu navedli razloge, ki so bili merodajni za postopanje naših poslancev. In vsi oni, ki zasledujejo dnevne dogodke in umejo naloge, ki čakajo našo delegacijo na Dunaju, bodo tudi prav gotovo brez pridržka umeli korak naših zastopnikov. Mi — in z nami vsa tista razsodna slovenska javnost, ki ni zaslepljena po strankarski strasti, — smo bili vedno za enotno postopanje jugoslovanske delegacije na Dunaju. Mi moramo torej le z zadoščenjem pozdravljati, da se je ta želja vseh jugoslovanskih rodoljubnih krogov — četudi za sedaj, žal, le deloma, — uresničila. Pri tem moramo seveda obžalovati, da je ostalo osem poslancev izven „Hrvatsko-slovenskega kluba“, a nadejamo se, da bodo tudi teh kmalo odstranjene vse ovire in da ne bo dolgo, ko bodo Jugoslovani na Dunaju tvorili enotno parlamentarno organizacijo. Če je taka organizacija možna pri Čehih in Poljkih, zakaj naj bi ne bilo kaj takega možno pri nas? Seveda se nam bo tu odgovarjalo: To je dobro, a zakaj je bilo treba izvoliti ravno dr. Šusteršiča za načelnika takega „Hrvatsko-slovenskega kluba“? In vendar je to povsem naravno. Dr. Šusteršič je danes voditelj najmočnejše jugoslovanske parlamentarne skupine, ki ima tudi večino v „Hrvatsko-slovenskem klubu“. Naravno je torej, da je on predsednik take parlamentarne organizacije. — Predpogoj vsakega parlamentarnega delovanja je, da manjšina priznava večino. Ko bi tega ne bilo več, prenehal bi sploh vsak parlamentarizem. S tem pa, da so se primorski poslanci združili s „Hrvatsko-slovensko Zajednico“ v skupni „Hrvatsko-slovenski klub“, se primorski poslanci niso niti najmanj odpovedali svojim načelom, niti niso najmanj kapitulirali pred dr. Šusteršičem, ampak sledili so enostavno zapovedi čuvanja narodnih interesov. Ko bi naša petorica bila ločena od ostalih jugoslovanskih drž. poslancev, bi za marsikako svojo zahtevo ne imeli za seboj nikogar, a tako pade za vsako tako zahtevo odločno na tehtnico 29 glasov „Hrvatsko-slovenskega kluba“. Pri vsem tem bo pa našim na svobodo, da bodo tudi v skupnem klubu zastopali svoje stališče in mi smo prepričani, da bodo s svojim bogatim izkustvom in

PODLISTEK.

Aeroplan.

Anton Stekar.

I.

Ker bomo imeli v kratkem tu v Trstu letalni teden, bo čitatelje „Edinosti“ gotovo zanimalo doznati kaj o bitstvu aeroplanov, katerih letalne zmoglosti nam bodo razkazovali.

Dvoje vzorov se je nudilo človeku, ko je šel na delo, da uresniči svoj tisočletni sen o letanju: oblaki in ptice. Po prvem vzoru je napravil balone ali zrakoplove, po drugem pa letalne stroje ali letala. Vse letalne priprave tvorijo torej dvoje strogo ločenih skupin. Zrakoplovci plavajo v zraku, kakor oblaki, letala letajo po zraku, kakor ptice. Onim daja plin potreben vzgon za plavanje, ti si pa napravljajo vzgon za lastno močjo motorja. Kakor zamore plavati na vodi le telo, ki je lažje nego voda, na primer olje ali les, tako zamore tudi v zraku plavati le telo, ki je lažje, nego zrak, kakor naprimer dim ali plin. Zato so dali onima dvema skupinama zaznambe: „lažji nego zrak“ za zrakoplove in „težji nego zrak“ za letala. Vedo, ki se bavi z letalnimi pripra-

(Pride še.)

znanjem ter svojo argumentacijsko spretnostjo močno uplivali na politiko jugoslovanske delegacije na Dunaju, česar vsega ne bi bilo možno, ko bi hodili svoja lastna pota. Vsega tega seveda ne razumejo izvestni ljubljanski buršični politiki, ki jim je začetek in konec vse politične modrosti v zabavljanju čez klerikalizem in „farje“, ki imajo (oni politiki namreč) polna usta svobode in napredka, ki pa ne vedo, kako težka je hoja v naši ljubi Avstriji do svobode in napredka. S samim zabavljanjem na „farje“ gotovo ne rešimo svojega naroda. Preko napadov od strani teh — politikov morejo naši poslanci z mirno vestjo dalje svojo pot.

(Naše telef. poročilo.)

Dunaj, 19. julija.

Z ozirom na razne vesti, da so primorski slovenski in hrvaški poslanci opustili svoj samostojni klub in ustanovili skupno s člani Hrv. slov. zajednice, ki da je tudi prenehala obstojati, nov klub pod imenom „Hrvatsko-slovenski klub“, izjavljajo primorski poslanci dr. Gregorin, dr. Laginja, Mandić, dr. Rybář in Spincić, da tvorijo oni sedaj samostojni klub z lastnimi pravili in lastnim predsednikom. Ta klub se imenuje „Prim. narodni klub“. Ta klub je stopil v zvezo s „Hrv.-slov. zajednico“ ter osnoval v združbi z isto pod imenom „Hrv. slov. klub“, širšo parlamentariško organizacijo, ki bo tvorila na zunaj proti vladi in drugim strankam eno enoto, dočim si ohranita Hrv. slov. zajednica in Prim. nar. klub na znotraj popolno avtonomijo.

Dalmatinski klub.

(Naše telef. poročilo.)

Dunaj, julija 1911.

Dalmatinski poslanci, ki niso člani „Hrv. slov. zajednice“ so se konstituirali v poseben „Dalm. klub“ ter izvolili predsednika dr. Ivčevića, podpredsednika dr. Baljaka in zapisničarjem dr. Cingrijo. Po razporeditvi, ki vlada v krogu teh poslancev, soditi, se bo tudi ta skupina v kratkem pridružila „Hrv. slov. klubu“, da bodo tako jugoslovanski poslanci tvorili na zunaj eno parlamentariško enoto.

Cesar in vprašanje odcepljenja Reke od senjske škofije.

„Slavisches Tagblatt“ je prejel — kakor zatrja — od visokocenjene strani informacije stališču cesarja nasproti vprašanju, ki ravno sedaj toliko razburja vso hrvaško javnost: *odcepljenja Reke od senjske škofije*. Informator dunajskega lista zatrja, da namen odcepljenja obstoji in da Madjari ne odnehajo. Ta načrt je bil že tako rekoč na pragu uresničenja, ali za hip so ga potajili vspricho velikega razburjenja v hrvaški javnosti. „Ne varajmo se!“ — tako svari — „kajti stvar nikakor ni odpravljena, ampak je le odložena.“

Madjari bodo ponavljali poskuse in ne bodo imeli obzira niti na mnenje vladarja! Kajti historična resnica je, da želja vladarjeva je, da se ne zgodi, kar bi se kazalo kakor brutalnost proti Hrvatom. Temu svojemu nazoru je dal vladar že dvakrat izraza. Ko se mu je leta 1863 v Trstu predstavila deputacija reških Italijanov s prošnjo, naj dovoli definitivno odločanje Reke od senjske škofije, je bilo vladarju takoj jasno, da gre tu le za zlorabo cerkve v prilog nacionalni ekspanzivni pohlepnosti. Nejevoljno je vdaril ob ročaj sablje in je izjavil: „Questo non verà giammai!“ (To se ne zgodi nikoli!)

Pozneje so se pridružili tudi Madjari za izvršenje tega nasilja. Nedavno temu je bil neki hrvaški škof v avdijenci pred cesarjem

in v razgovor je prišlo tudi vprašanje odcepljenja Reke od senjske škofije. Cesar je izjavil s posebnim naglasom: „Dokler jaz živim, se Reka ne odcepi od senjske škofije.“

Tako poroča „Slav. Tagblatt“, ki je seveda tudi odgovoren za svoje naredbe.

Tovariši abiturijenti!

Blíže se doba, ko stopite na akademična tla. Ko ste se odločili k temu ali onemu poklicu, stoji pred Vami drugo ne manjše važno vprašanje: kam, v katero mesto? Mislimo, da bi bilo odveč, ako bi povdarjali prednosti Prage pred drugimi vseučiliškimi mesti, ki prihajajo za Slovence v poštev; omenjamo le, da se ima ravno v Pragi postaviti temelj bodoči slovenski visoki šoli. Da pa se ta naša iskrena želja uresniči čim prej, treba, da se kar največ slovenskega dijaštva koncentrirajo v Pragi. — In v slučaju, da se odločite za Prago, Vas prijateljsko vabimo v naše društvo, ki vrši letos že deseto leto vzvišeno nalogo združevanja slovenskega dijaštva in mu nudi ono, česar mu vseučilišče ne more dati. Tu prihajajo v poštev bogato urejena knjižnica, čitalnica, strokovna in znanstvena predavanja itd. Iz podpornega sklada daja društvo posojila svojim članom v hipni zadregi in ravno v tem oziru je storilo doslej naše društvo največ med vsemi slovenskimi akad. društvi. — V drugi vrsti pa najdete v društvu zvestih tovarišev, ki Vam pojdejo na roko v vsakem oziru.

Vsa pojasnila glede vpisovanja, študija in draginskih razmer Vam daja društvo rade volje.

Za slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi: Juro Korent, tč. predsednik. Naslov: Král Vinohrady, Tábořská ul. 14.

Domače vesti.

Pol. društvo „Edinost“ bo imelo v soboto dne 22. t. m. in v ponedeljek dne 24. t. m. ob 3. uri pop. odborovo sejo. Radi velike važnosti predmeta, o katerem bo razpravljati, so vabljeni odborniki in namestniki, da se vdeležijo obeh sej polnoštevno.

Promocija. J. U. C. Josip Pučnik bo danes dne 20. julija na češki univerzi v Pragi promoviran za doktorja prava. — Čestitamo.

Imenovanje v poštne službi. Poštne pristav Josip pl. Kuhacevich v Trstu in Fran Petrak v Opatiji sta imenovana poštoma asistentoma na poštne uradu v Kopru, oziroma v Opatiji.

Iz sodno-kancelijske službe. Pravosodni minister je imenoval kancelijskega višjega predstojnika pri trgovinskem in pomorskem sodišču v Trstu Emila Forchiasina kancelijskim ravnateljem pri dež. sodišču v Trstu.

Nenadno upokojenje nekega c. kr. finančnega uradnika. Včerajšnji „Piccolo“ se v daljšem članku bavi z nenadnim upokojenjem nekega finančnega tajnika — Italijana, češ, da je bil upokojen brez vzroka in le zato, ker je — Italijan. Mi stojimo vsikdar na stališču, da naj se nikomur ne godi krivica — tako tudi ne italijanskemu uradniku. — Vendar bi bili vseeno šli molče mimo tega slučaja, da se ni „Piccolo“ — kakor je že to njegova večna navada — s hudobnim namenom obdregnil ob Slovence.

To nam je pa dalo povoda, da smo se informirali o vzrokih „nenadnega“ upokojenja dotičnega finančnega tajnika. In izvedeli smo, da temu penzioniranju ni niti najmanjše vzrok italijansko pokolenje in mišljenje dotičnika — kakor to hoče prikazati „Piccolo“ — temveč edino le njegova

nosilen, mora biti silno velik. Tako velika površina pa nudi zraku velikanski odpor in onemogoča, da bi se zrakoplov premikal z zadostno hitrostjo skozi zrak. In le to, da se daja zrakoplovu zadostno lastno brzino, omogoča vodljivost. Treba torej močnih motorjev; ti prenašajo svojo moč na vijake, ki se uvijejo v zrak in pogonjajo zrakoplov. Toda motorji so težki, in če hočemo, da jih zrakoplov nosi, mora biti silno velik, kar pa veča zopet upor zraka proti premikanju zrakoplova in onemogoča vodljivost. Šele v zadnjem času se je s pomočjo močnih, a hkratu lahkih motorjev na bencin, ki jih je izdelala avtomobilna tehnika, posrečilo Zepelinu in drugim, doseči vodljivost zrakoplova, v kolikor je to sploh možno. Vendar vzbuja žalostna usoda Zeppelinovih zrakoplovov celo v Nemčiji, kjer je vladalo še pred dvema leti brezmejno navdušenje za te zračne kolose, dvom, da-li ni vodljivi zrakoplov, ta krilati oblak, sploh — nesmisel? Zanimivo je, da se je pojavil pred kratkim glas, ki odreka grofu Zeppelinu — ne da bi se dotaknil njegovih resničnih zaslug za zrakoplovstvo, — prioriteto osnovanih idej svojega sistema. Znani žurnalst Maximilian Harden je dokazal v svojem svetovnoznem listu „Die Zukunft“, da je Zeppelin glavne ideje svojega sistema vsprejel od rajnega Zagrebčana Davida Schwarza. (Pride še).

nesposobnost za višenje službenih dolžnosti. Zaradi njegove nesposobnosti mu baje njegovi predstojniki — nota bene: istotako dobri Italijani — v raznih uradih, kjer je služboval, niti niso hoteli prideljati aktov v reševanje. — Logična posledica temu je seveda bilo — upokojenje, kar bi se bilo Slovincu ob enakih okoliščinah gotovo že davno poprej dogodilo. Na „Piccolo“ naglašanje, da je dotičnik že tri leta tajnik, odgovarjamo, da so dotičnika le iz usmiljenja povišali v tajnika, da mu olajšajo pot — v penzijo! — Ali to le mimogrede.

Sedaj pa par besedi, kar je za nas važnejše. „Piccolo“ namreč pričakuje in celo nekako zahteva, da mora na mesto penzioniranega Italijana priti zopet Italijan. — Tudi mi smo strogo proti importaciji tujih elementov na državne urade v naše pokrajine; vendar moramo odločno zavrniti „Piccolo“ zahtevo, kajti Italijani — kolikor je nam znano — vendar še niso vzeli monopola na Primorske državne urade, četudi je res, da so ti uradi prenapolnjeni z uradniki — ne le njihovega pokolenja, marveč tudi njihovega mišljenja.

Naše stališče in zahteva v tem pogledu je, da se drže poklicane oblasti vsikdar popolne enakopravnosti, da slede v vršenju svojih dolžnosti vedno le pravici in resnici ter da se ne dajajo nikdar voditi od pristanskih zahtev in želja „Piccola“ in njegovih zaplečnikov. — Tega ne zahtevamo samo v imenu slovanskega prebivalstva, ki tvori veliko večino v Primorju, ampak tudi v interesu službe same.

Slovensko akad. društvo „Balkan“ otvori v nedeljo, dne 23. t. m. svojo deseto ljudsko knjižnico v Rojano. Ob tej priliki se bo vršila tudi veselica s petjem, igro, čveterospevom in plesom. Nastopita akademični moški zbor in kvartet društva „Balkan“. Za smeh bo skrbela zabavna enodejanka. Čisti dohodek bo namenjen kulturnim svrhom, namreč ljudskim knjižnicam in tržaški okolici, zato je pričakovati, da bo občinstvo znalo ceniti trud in delovanje naših visokosolcev in bo v velikem številu prihitelo na veselico, ki se bo vršila v konsumnem društvu. Vabila se razpošljejo še te dni.

Zlet goriške Sokolske župe bo v nedeljo dne 23. t. m. Tržaška Sokolska župa se udeležila zleta v kroju. Glede odhoda opozarjamo na poziv župnega odbora med društvenimi vestmi.

Kmetijska družba za Trst in okolico vabi okoličanske posestnike, kmete in vrtarje na pristop k družbi. Vabljen je tudi vsak drugi okoličan. Ako hočemo, da bode „Kmetijska družba“ imela ugled pred vlado in drugimi društvi ter večjo korist za okolico samo, treba je, da pristopijo vsi gospodarji. Udnina, ki znaša s a m o d v e k r o n i, je tako nizka, da jo plača lahko tudi vsak mladenič, kako je ne bi potem hišni gospodar! Mi moramo povzdigniti našo velekoristno družbo, a to je odvisno samo od zavednosti naših slovenskih okoličanov in meščanov. Udje dobivajo strokovni list „Primorski gospodar“, a tudi sadnega drevja, deloma brezplačno, deloma po znižani ceni. — Okoličani! Pričakujemo od Vas, da se oglasite v društveni pisarni, ulica Galatti št. 14. Tajništvo.

Italijanščina v slovenskem lokal. Pišejo nam: V „Gospodarskem društvu“ pri sv. Ivanu se je vršila minole nedelje veselica, ki jo je menda priredilo „Kat. izobraževalno društvo“. Te veselice sem se udeležil tudi jaz. In ker sem bil žejen, sem šel k natakarcu, od katere sem (seveda v slovenskem jeziku) zahteval čašo piva. Ona pa mi je odgovorila: „La commanda“?! Na vprašanje, da-li ni to slovenska krčma mi je odgovorila: „Tu je vse italijanski, domačine govore le italijanski!“

Tak odgovor sem prejel v gostilni, kjer se vrše prireditve slovenskih društev! — Če je res tako, kakor je zatrjela natakarcica, je to jednostavno — velik škandal.

Odbornik
možke Marijine družbe.

G. Friderik Haus, rečni nadzornik v p. v Ljubljani, je storil družbi sv. Cirila in Metoda prav lepo dobroto: daroval jej je raznih predmetov šolske oprave, modernih, dobro ohranjenih in prihodnje šolsko leto prejmeta dva razreda na družbenih zavodih v Trstu s tem veledušnim darom velik del svoje potrebne oprave. Plemenitemu gosp. darovalcu iskrena zahvala!

C. M. podružnica za Škofljo je imela prav lepo veselico minole nedeljo v gostilni g. Jesiha navzlic neugodnemu vremenu. Udeležili so se je poleg prijaznih ljubljancov mnogoštevilno zavedni rodoljubi domačini in okoličani. Družba sv. Cirila in Metoda je prejela 269 kron čistega dohodka. — Hvala marljivim prirediteljem, hvala rodoljubnim udeležencem!

Družbi sv. C. in M. je poslala Kolinska tovarna 900 K kakor običajni prispevek od prodane kavine primesi. Kavina primes Kolinske tovarne je po svoji pihalni kakovosti in vsled zmernih cen našla odjemalcev povsod med Slovenci. To nas veseli tembolj, ker podpira Kolinska tovarna našo prepotrebno družbo sv. Cir. in Met.

Gospodinska šola c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca okt. se otvori štirinajsti tečaj gospodinske šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem posloplju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisa in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako veščajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privaditvi nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 330 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu). — Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnem oziru vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenek;
2. znati čitati, pisati in računati;
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške;
5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se v gospodinsko šolo sprejemajo deklce, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

V Ljubljani, dne 15. julija 1911.

Glavni odbor

c. kr. kmetijske družbe kranjske. **Gg. pisarniški oficijanti in pomočniki** so uljudno naprošeni, da se udeležijo gotovo prijateljskega sestanka dne 22. t. m. (v soboto) ob 8. uri zvečer v gostilni „Al telegrafo“ v ulici Squero nuovo (zraven poštne palače). Ker je stvar zelo važna, pričakuje se obilne udeležbe od strani kolegov.

Št. Jakobčani! Pripravite se za veliko slavnost Vaše Čitalnice dne 13. avgusta. Poskrbite, da bode sprejem gostov najsijajnejši, da ponesejo gosti iz Trsta zavest, da živi tu živ in čil narod, ki se, da-si zatiran od vseh strani, vendar krepi, raste, ter se zaveda svojih pravic. Na delo vsi! Pripravite si trobojnice itd. za okrašenje svojih oken. Pridite vsi, ki imate veselje do dela pomagat Čitalnici, ker dela je ogromnega. A kdor ima veselje do petja oziroma je že pel v društvu naj se vsaj sedaj malo žrtvuje. — Pevske vaje so vsaki ponedeljek in četrtek točno od 8.30—10 ure zvečer.

Dražba neoddanega blaga na južnem kolodvoru. V soboto dne 22. t. l. ob 10. uri dopoldne se bo vršila na južnem kolodvoru, v tovarnem skladišču št. 2, II. n. običajna javna dražba došlega in nedvignenega blaga.

Predmeti, ki se imajo prodati, prisodijo se tistim, ki največ ponudijo zanje, jih takoj plačajo, odnosno takoj odpeljejo. — Seznam predmetov je razobešen v vpogled v veži osobnega kolodvora. Pod vsklicno ceno se ne oddaja blaga.

Trgovsko izobraževalno društvo sklicuje vse svoje člane in sploh vse slovenske trgovce na jako važen sestanek v petek zvečer ob 8 in pol uri. — Med drugim bo tudi razgovor radi urnika.

Tržaška mala kronika.

Nasilen kuhar. — Parnik „Gardenia“ paroplovne trdke Premuda iz Lošinja je zasidran nasproti postaje državne železnice, kjer naklada premog. Včeraj zvečer je kapitan naložil natakarcu, da pove kuharju, naj pripravi večerjo. Kuhar pa je odgovoril, da pripravi večerjo le tedaj, ako dobi predurjem na plači. Kapitan je na to rekel, da to njega nič ne briga, naj se ohrne do brodolastnika. Kuhar Zennaro pa je nato nastopil tako pretljivo proti kapitanu, da se

POZOR! Vsak četrtek in petek se prodajo ostanki Križmančič & Breščak, ul. Nuova 37, Trst.

je ta skril v svojo kabino. Z nožem v roki je tekkel za kapitanom. Moštvo je slednjič razorožilo besnega kuharja. Piloti in redarji so ga odvedli z ladje in v zapor. Tudi proti redarjem je besnel. Izročen je bil deželnemu sodišču.

Kolera. Deček Viktor Mariani, ki se bolan na kolero nahaja v bolnišnici pri Sv. Mariji Magdaleni, se je po slabo prebiti noči včeraj po dnevu nekam bolje počutil. Zdravje drugih izoliranih ljudi, ki so bili z njim manj ali več v dotiki, je vedno dobro. Pač pa je preiskava fekalijev Marianijsve sestre dognala, da je ista nositeljica bacilov. Dosedaj pa je zdrava.

V drugem ženskem oddelku velike bolnišnice je predvčerajšnjem umrla deklica, stara štiri mesece, s simptomi, nekoliko podobnimi kolero. Iz previdnosti se je ustavilo prejetje in ispuščanje bolnikov v tem oddelku in se je prepovedalo obiskovanje s strani občinstva.

Včeraj zjutraj, okoli 9. ure, je priplul v luko Lloydov parnik „Semiramis“ iz Aleksandrije. Ker se je parnik dotaknil Brindisija je moral parnik odpuliti v Lazaret v svrhu predpisane pregleda in desinfekcije. Sanitetni komisiji je ladijski zdravnik javil, da je neki ladijski natak zbolel predvčerajšnjem s simptomi gastro-enterite. Bolnik je bil takoj izoliran in prenešen v lazaretno bolnišnico. Tudi 8 oseb, ki so bile v dotiki z bolnikom, se je moralo izkrcati v lazaretu. Parnik, na katerem se nahaja čez 200 pasazirjev, ostane pred lazaretom, dokler bo izvršena bakteriološka preiskava bolnikovih dejektov. Njen izid bo znan že danes zjutraj. Parnikovo pošto so po natančni desinfekciji izkrcali že včeraj popoldne.

Ustavljena kazenska preiskava. Deželna sodnija je sklenila, da se ima ustaviti vsako nadaljnjo preiskavo proti členom zadruge za nakladanje in razkladanje ladij Ivanu Zolia in dr., o čemur smo svojčas poročali tudi mi.

Deček povožen. Včeraj ob 6. uri popoldne je v ulici Media 46-letni voznik Santo Lampagna iz Trevisa povozil nekega dečka, katerega ime je še neznan. Deček je bil takoj mrtev.

Loterijske številke, izžrebane dne 19. julija 1911.

Lemberg: 11 59 24 46 61
Praga: 80 62 39 53 35

Koledar in vreme. Danes: Elija pro. Jutri: Daniel pror.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 28° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko: Tupatam oblačno. Lokalne nevihte. Lahki vetrovi.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

Poletno gledališče Minerva! Premijera „Valčkovega čara“, s katero se otvori poletna operetna sezona, se je odložila na danes zvečer.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Trst“ naznanja svojim p. n. pevcem, da bo danes ob 8.30 uri zvečer pevska vaja, (in ne jutri v petek, ker jutri ne bo dvorana svobodna). Za nekaj časa se bodo vršile pevske vaje vsaki torek in četrtek (in ne ob petkih kakor do sedaj).

Otroški vrtec v Rocolu se prav priščno zahvaljuje vrlemu pevskega zboru bratovščine sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu za brezplačno sodelovanje na veselici.

(Pripomba uredništva. Listo poslanih vstopnin in preplačanih vstopnin na otroški veselici v Rocolu smo pomotoma nekam založili, da je ne moremo najti. — Toliko v opravičenje g. ce vrtnarice).

Sv. Ivanski cerkv. pevski zbor sklicuje izvenredni občni zbor na dne 23. t. m. ob 8. uri zjutraj v prostorih „Gospodarskega društva“ pri cerkvi. Dnevni red: Velevažne stvari, oziroma obstanek društva. Odbor.

Nar. del. organizacija.

Uslužbenci c. k. glavnih skladišč. Pripravljali odbor vabi vse delavce c. k. glavnih skladišč, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se bo vršil jutri v petek ob 7. uri zvečer v prostorih NDO ul. Lavatoio 1. I. Na dnevnem redu je: „Ustanovitev skupine c. k. glavnih skladišč“.

Krajevna skupina NDO Škedenj. V soboto dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer se bo vršil sestanek delavcev iz Škedenjskih plavžev in čistilnice petroleja v „Gosp. društvu“ v Škedenju.

DAROVI

— Dar CMD, in sicer tržaški možki podružnici pošilja Grk 2 K, da konča prepis z nekim iz domovine štilletov. Denar hrani uprava.

— Ob zaključku šolskega leta v otroškem vrtcu v Škedenju so darovali: nežni gojenki Ines in Tinka Opara 5 K, gg. Zupanc Martin 5 K, Višnjavec 4 K, Šuman Fran 4 K, Ivanka Sancin-Mom 3 K, Lucija Sancin-Vido 3 K, Sancin-Čuk 4 K, Ukmar 2 K, Purič Ana 2 K, Marija Sancin-Čakova 2 K, Anton Merlak-Bergamoto 2 K, Šuman Terezika 1 K, Ivana Flego-Dražen 1 K, Lukan Antonija 1 K, Mevšek 1 K, Mihelič

Ivana 1 K, Uršič 1 K, Ivanka Sancin-Toč 1.60 K, Plesnar Ivan 60 st., Pahor Miloš 2 K. G. a. Lucija Sancin-Starc je daroval paket biškotov.

Vsem rodoljubnom se iskreno zahvaljuje Odbor šk. CMD. — Slovenskemu akad. fer. društvu „Balkan“ so nadalje darovali za ljudske knjižnice: G. N. N. za ljudsko knjižnico v Lonjerju 10 K, g. Josip Hladnik 33 knjig gosp. Botac Lovrenc 13 knjig. — Iskrena hvala.

Proces „Banca Popolare Goriziana“

pred goriško poroto.

(Dvanajsti dan, v torek 18. julija.)

Ob začetku obravnave izjavlja izvedenec Marsiglio, da v tem procesu se je večkrat imenovala „Banca Commerciale Triestina“. Kot izvedenec in pravni konzulent te banke izjavlja, da le-ta ni imela nobenega stika z likvidatorji B. P., katerim je načeloval gosp. Schwarz.

Na to nadaljuje izpraševanje Confortija. Oglasi se porotnik Senigaglia, ki vpraša Confortija, naj mu pojasni, kako da je razumeti njegovo trditev, da mu je B. P. zapisovala tisočake kron v dolg, ne da bi bil on prejel denarja.

Conforti izpove, da je to resnično. B. P. da mu je zapisovala v dolg razne zneske. O tem je on obveščal upnike v prilog katerih bi se bil moral glasiti vpis. Toda dotični upniki, da so se še čez mesec pritoževali, da od banke niso prejeli niti vinarja. To da se je dogajalo i. 1909 potem ko je bil Colle odpuščen iz službe.

Iz nadaljnjih vprašanj in odgovorov Confortija sledi, da je njegovo podjetje i. 1908 predstavljalo vrednost čez pol milijona kron in da ni bilo nikoli, niti prvo leto, pasivno. Ko je postal Colle tihi družabnik tega podjetja je bilo izgovorjeno, da vplača svoj delež 15.000 K. Colle pa dejanski ni vplačal niti vinarja. Conforti sam tudi ni imel niti solda. Njegov delež 15.000 da mu je priškrbela žena. Drugo je bilo vse na kredit, kateri pa da je bil zopet krit z blagom v zalogi. Ko predsednik naglašja, da je obtoženec v preiskavi glede raznih točk vse drugače izpovedal, odgovori le-ta, da je to pripisovati razburjenosti in duševni pobitosti, v kateri se je nahajal v zaporih. Na trditev predsednika, da so bili registri pomanjkljivi se opravičuje s tem, da je registre vodil njegov uradnik. On sam, da je bil vedno zaposlen in se je nahajal na kupcijskih potovanjih.

Na vprašanje, zakaj da je prepisal razne zneske na ime svoje žene, trdi obtoženec, da ji je te zneske dolgoval. Hranilec knjižice in druge vrednosti, ki je on hranil knjižice jih poskrbi, da ne bodo sekvistrirani, da so bile tudi njena last.

Predsednik da na to citati neko pismo, katero je pisal Conforti iz zaporov preiskovalnemu sodniku. To pismo se glasi tako, kakor da se priznava krivim. Obtoženec pove, da je pisal ono pismo v nerazsodnosti in iz obupa, kajti 50 noči da je bil skoro brez spanja.

Luzatov branitelj povdarja, da pri pravnih opravilih glede Confortijevega pod-

Soteska „Doveršnik“ na Hrušici pri Jesenicah, katere popis prinese prihodnji „Planinski vestnik“, nudi radi divje krasote mnogo zanimivnega, ter se izletnikom prav toplo priporoča, da si jo ugledajo, posebno pa turistom, da turo od Golice nazaj čez Hrušiško planino napravijo skozi to sotesko na postajališče Hrušica. Pot je vseskozi markirana. Neposredno pred vodom v sotesko, 6 min. od postajališča Hrušica, se je z 1. t. m. otvoril nov planinski hotel-penzijon „Jasno Selo“ z 29 sobami in velikim vrtom. Tam se potnik lahko okrepiča z dobrih jedil in pijačo in lahko biva več ali manj časa.

Kdo vam jamči, da vam ne pokvarjajo zunaj hiše vašega perila, čipk, zaves, bluz z ostrimi sredstvi. Perite doma in poslužujte se mila Sunlight, ki je najboljša, najčistejša in najmehkejša, ki olajšuje pranje, ne pokvari blaga ni barve in daje perilu snežno belino.

SUNLIGHT

milo nudi najboljše jamstvo proti prezgodnjemu obrabljenju perila. — To milo je voljno in čisto in se zato lahko rabi za čiščenje tudi najtanjšega perila, svilnatega blaga, flanel, čipk itd.

MILO SUNLIGHT rabi na vsem svetu na milijone gospodinj

Komadi po 30 in 60 vin.

Generalno zastopstvo: A. Tedeschi,
Corso št. 2, III. nadstr., Trst.

Pozor! Stara in prva slov. tordka na Primorskem

priporoča slav. občinstvu svojo

bogato zalogo šivalnih strojev

„Pfaff Gritzner“ in drugih tovarn za krojače, čevljarje in domačo rabo. — Ima tudi v zalogi dvokolesa „Primier“, „Ipag“ in „Courier“. — Prodaja tudi na mesečne obroke. — Za dobroto istih se jamči. — — —

JOSIP DEKLEVA

Se priporoča slav. občinstvu GORICA — ulica Munizplo št. 1 — GORICA

Na obroke!

JAKOB DUBINSKY

Na obroke!

TRST — ulica dell' Olmo šte. 1, II. nadstropje — Trst

Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga

ter moške in ženske suknje.

107

UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE.

Cene brez konkurence.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. **HENRIK KOSIČ** je popolnoma na novo preurejena

in po najmodernejšem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši : prvi Dr. Ferdinanda Tanzer zobotehnik

Sprejema od 9—1 in od 3—6.

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5, II.

80.000 UR

bo darovanih!

Prevzete izključne razprodaje mi omogočuje ponujati za samo 3 krone krasno pozlačeno fino remont. uro na sidro s pozlačenim ali posrebrjenim kazalnikom. Ta ura je 36 ur idoča, za kar se jamči na tri leta. Nihče naj ne zamudi to ugodno priliko, dokler traja zaloga ter naj si naroči tako uro za 3 K. 2 kosa 5 K 50., 3 kosi 8 K 40. — Pošilja po povzetju

ekspozitna trgovina H. SPINGARN

Krakov šte. 240.

Za to, kar ne ugaja, se vrne denar. — Izključen vsak riziko.

Otvoritev nove trgovine
v Trstu, ulica Nuova 41

AMELIA MARTINICO

— BOGAT IZBOR —

izgotovljenih oblek za ženske in punčke, ženske vestalije, bluze in izbrano perilo. Vseprejemajo se naročila po meri. Najzmernejše cene. Najzmernejše cene.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadstr.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kistoris - Trst

Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

Splošno anonimno društvo za prevažanje

Via Ghega 3, Telefon 2487.

Shramba in prevažanje pohištva

Razpošil. in shramba kovčkov

Telefon 1220.

Telefon 2572.

Čiščenje in shramba preprog

Telefon 2573.

2015

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira izbera popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadstr.

jetja ni bil udeležen Luzzatto, marveč, kakor je dokazano, razni drugi odvetniki in notarji.

Iz izpovedb Confortija sledi tudi, da ko se je izvršila izročitev podjetja v roke Bertolinija, Conforti sam ni smel biti prisoten. Ta toliko imenovana izvršitev celega podjetja dase je vršila skrajno površno in nemarno ter v veliko izgubo banke. Celih 80 vagonov lesa se je cenilo kar tako po čez namesto, da bi se bilo vse premerilo.

Branitelj Pianijev predlaga naj se zaslisi Pian, da pojasni kako se je pravzaprav izvršila rečena izročitev — Državni pravnik podpira ta predlog. Sodni dvor si pridruže sklepati o tem pozneje.

Banka je bila kriva poloma tega podjetja.

Puecher: Vi gosp. Conforti ste nam pripovedovali kako ste bili aretirani potem ko ste se branili podpisati B. P. neko iz izjavo. V tej izjavi se je zahtevalo od Vas, da priznate, da ste B. P. oškodovali za 800.000 K. Vi niste seveda hoteli podpisati, potem ste bili aretirani. Ali se smatrate vi povzročiteljem poloma B. P.?

Conforti: Nasprotno. B. P. je bila zame katastrofa, ker mi je nepričakovano odpovedala kredit in ker se ni držala znane sklenjene pogodbe. Uničila je tako podjetje, ki se je pričelo komaj razvijati. Tu sem danes na zatožni klopi vsled ovadbe likvidatorjev od „Banca Commerciale Triestina“.

Puecher: Za koliko časa ste vi računali na kredit B. P.?

Conforti: Za pet let. Kredit pa je trajal samo eno leto; že naslednje leto je zmanjkoval.

Puecher: Ves denar, ki ste ga dobili od banke, ste založili v podjetje?

Conforti: Vse je bilo založeno v podjetje in blago.

Puecher: Prva bilanca podjetja je bila dejanski aktivna in tudi znana bilanca, ki jo sestavlja Colle, je bila v ravnotežju. Če je B. P. trpela navzlic temu izgubo, je to pripisovati dejstvu, da je prodala to podjetje tako za škoro kruha.

Conforti trdi, da če bi bil on smel prisostvovati izročitvi oziroma prodaji, bi se vse drugače izteklo.

Puecher: Od vas izdane menice so bile veljavne?

Conforti: Seveda, ker ob dospelosti bi se bilo lahko protestiralo in ker so bile krite z nepremičninami.

Puecher konstatira, da je tudi Bratti, družabnik obtoženec, enake menice podpisoval. Čudi se, da ne sedi tudi Bratti na zatožni klopi poleg Confortija.

Piani potrди, da je Conforti večkrat zahteval obračun z B. P.

Puecher: V blagajni Confortija je preiskava dobila v roke neko izjavo, v kateri je bilo rečeno, da je izročiti 3500 K in nekatere menice, banki.

Dina Conforti pove, da je bil v nekem ovoj denar z napisom: „Izročite banki“. Pri preiskavi da je komisar, ker italijanskega jezika ne ve, zavrnil oni ovoj. Navaja v dokaz pričlo Ado Riva.

Puecher izjavi, da ima pri sebi tozadevno izpoved te priče.

Drž. pravnik predlaga, naj se to pričlo zaslisi.

Puecher povdarja, da so vso korespondenco med B. P. in Confortijem podpisovali vsi upravni svetniki. Nato vpraša Confortija, kako je to, da je pošiljal banki neizpolnjene menice in ali je videl, da banka igra?

Conforti pove, da je pošiljal prazne menice za to, da bi služile za obnovev zapadlih. O igri B. P. da ni vedel. Glede korespondence izjavi večak Vierthaler, da isto izvedenci niso pregledovali.

Predsednik naznani še, da je sodni dvor sklenil zaslišati priči Petra Piani in Ado Riva.

Državni pravnik zahteva naj se zasliši tudi komisarja, ki je izvršil pri Confortiju preiskavo, ker da obtoženec ni do zdaj nikdar omenil, da se je v blagajni nahajal denar določen za banko. Tudi opazi državni pravnik, da je v preiskavi žena Confortijeva izjavila, da je imela 22.000 kron dote. Danes pa trdi, da ni imela ničesar, ker si je še onih 25.000 K za ustanovni delež pri prijateljici izposodila.

Vesti iz Goriške.

Velesposlovanje sovotilci! Na volitvi dne 13. in 20. junija 1911. je dobil Dr. Gregorin največ glasov ter bil izvoljen državnim poslancom.

Dr. H. Stepančič (protikandidat) pravi v svoji zahvali svojim volilcem, da to sicer niso bile nikake volitve v pravem pomenu „besede“, ampak da je bila to glasom („baje“) došli poročil (dr. u Stepančiču?) „naslilnost učiteljev zoper prosto ljudsko voljo!“

Tako pavšalno besedičenje dr. Hinka Stepančiča zavrača učitelstvo z ogorčenjem!! Vri sovotilci! Ostanite trdni kakor skala! Skrbite s pogumnim in neustrašenim nastopanjem, da ostane zmaga vedno na naši strani, kakor je bila dne 20. junija 1911! Ona bodi vam v bodrilo za boljše bodočnost! V tem imenu ostajamo z vami kakor zvesti sinovi svojega naroda.

Toliko v odgovor na izjavo dr. Stepančičevo z dne 22. junija 1911.

Učitelji-votilci.

Iz Devina. Devinski dopisnik „Piccola“ se je radi neznatnega dogodka o priliki

veselice NDO v Devinu hudo segrel. Da se dozna resnica, evo pojasnila!

Da sta Karlota Miniussi in njen ded dobila vsak po eno pošteno zaušnico, sfa bila sama kriva. ker sta izzivala. Naj si bo izlet, veselica ali kaj drugega v Devinu, je sploh edino le družina Miniussi, ki izzivlje. No, ako je prišlo plačilo še tako pozno, je vendar dobro došlo. Brez „zaslužnja“ ga nista dobila. Jako razdražen je bil tudi Tone Bixner, grajski gozdar, ki je po izjavi neke priče tudi izustil nekaj „schlavov“. Doma je iz nemškega Tirola! Njegova žena, šjora Marjeta — iz Italije — se je tudi hudovala na pomolu čez uboge slovenske trpine, ko so se vkrcavali. Mož, ki ne zna dobro ne nemškega, ne italijanskega, a po slovensko izpušča le kakega „hudiča“, in je v grajski službi, si upa kaj takega. Treba bo, da se mu enkrat pokaže zobe in naznani knezu Taxis, njegovemu gospodarju, da ga pouči olike. Naj ne misli g. Bixner, da vladajo v gradu nekdanji gospodari! Sedanji gospodar knez Taxis je res Nemec, a je Cehom, med katerimi živi in ima posestva, in posebno tudi nam Devincem jako naklonjen. V dokaz temu je njegov vsakoletni prispevek v znesku 250 K za slovenski otroški vrtec v Devinu. Prepričani smo, da knez ne bo odobraval takega postopanja. Omenjenim vročerkvnežem svetujemo, naj si ohladi kri in skušajo živeti z nami v miru, kajti oni so tu priseljenci, a mi domačini, če se tudi Bixner, Miniussi in Marjeta na glavo postavijo.

Ker smo doznali, da se je onemu gospodu, ki ga je onega večera orožnik s pomočjo občinskega redarja gnal na postajo, na poti do postaje zgodilo nekaj neprijetnega, prosimo dotičnika, naj nam vse pojasni, da lahko napravimo nadaljne korake, ako je stvar resnična.

Podružnica „Narodne delavske organizacije“ v Gorici javlja, da se je njen novi odbor v seji dne 13. t. m. konstituiral tako-le: Perko Fran, predsednik, Dekleva Milan podpredsednik, Dekleva Danilo tajnik, Nabergoj Ivan blagajnik; Šuligoj Jakob, Bregant Josip in Bončina Jakob odborniki; Trampuš Alojzij, Bevič Konstantin, Podgornik Fran in Mihelj Alojzij namestniki.

Odbor NDO pozivlja cenj. tovariše in prijatelje iste, da naznanijo nemudoma svoj pristop, ter se obrača do vseh narodno čustevh somišljenikov s prošnjo, da se vpišejo kakor podpiratelji ter s tem pomagajo tako važnemu narodnemu društvu. Pojasnila daja tajnik tov. Danilo Dekleva, Magistratna ulica št. 1, kjer se lahko tudi vsakdo vpiše. Odbor goriške podružnice NDO.

Slivno. V nedeljo, 23. t. m. bo pri nas cerkveni shod. Kdor se hoče ta dan porazveseliti, naj pride k nam. Naši krčmarji in kmetje imajo izvršno vinsko kapljico. Popoludne priredijo tuk. možaki koncert, na katerem bo sviral oddelek sokolske godbe iz Mavhinj. Tudi plesalo se bo. Torej v nedeljo v Slivno na prijetno zabavo!

„Kraška Vila“ v Sežani priredi javen ples v nedeljo dne 23. julija 1911 na vrtu hotela „Central“ v Sežani. Začetek ob 7. uri zvečer. Čisti dobiček je za nabavo društvenih potrebščin.

Krompir ima ceno in sicer 8 K po kvintalu. V goriški okolici so ga že mnogo poprodali.

Toča na Krasu. V soboto zvečer je padala v Storjah in v Kazljah precej debela toča, ki je napravila na polju, izlasti na trtah, precej škode.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Dijaška kuhinja“ v Gorici.

Vesti iz Istre.

Razpisano je mesto kancelijskega praktika za pri deželnem odboru istrskem v Poreču. Prednost imajo rojeni Istrani, ki poznajo deželne jezike.

Krčme in gostilne

v Trstu in okolici

daje v najem, zakup in prodaje

Prva primorska gostilničar. zadruga v Trstu, Piazza Ponterosso 5, II.

Informacije dnevno od 3—5 pop.

Posredovalci izključeni.

ZDRAVILNO PIVO dvojnega kvasa

založna marka

„Sveti Stefan“

Zdravniki-profesorji Cervelli, Garzilli, Cassini, Fiore in Mancini iz Rima, zdravnik Lizza iz Neapolja ter še več drugih so izjavili, da je to pivo ne samo izvršnega okusa, ampak tudi koristno za neravne in anemične in vrhu tega za konvalescente in matere, ki dojijo.

ZALOGA: v Trstu, vladirivo 32.

Telefon št. 2001.

(D.)

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stol. Plača se takoj in ser. oddelku.

Spretna šivilja za perilo in obleke prosi za delo. Gre tudi na dom. Naslov M. P. Rojan 75. 1258

Ker hočem izkoristiti neki patent. iščem kapitalista z 10—12 000 K. — Ponudbe pod „Lucroso“, Trst, glavna pošta. 1259

Javni ples priredi glasbeno društvo „Kraška Vila“ v Sežani v nedeljo dne 23. julija 1911 na vrtu hotela „Central“ v Sežani. 2611

Vsi prevodi iz slovenščine v nemščino in nasprotno se preskrbijo točno in ceno. — Naslov pri inseratnem oddelku „Edinosti“. 1262

Išče se praktikant z 2—3 razredi gimnazije, več slovenščine in laščine, kateri bi imel veselje izučiti se v knjigarstvu. — Ponudbe sprejema Slovenska knjigarna Jscip Gorenjec, Trst, ul. Caserma 16. 1265

Išče se mladenič za raznašanje knjig in za lahke posle, star 16—20 let, zmogel slovenščine. Vstop takoj. — Več se poizve v Slovenski knjigarni Josip Gorenjec, Trst, ul. Caserma št. 16. 1266

Gospodična večja slovenščine, nemščine išče službo kot družabnica za otroke. Ponudbe pod „Družabnica“ Edinosti. 1267

Redka prilika. Proda se radi smrti v večji vasi na Primorskem hiša z velikim senčnatim dvoriščem v dobrem stanu s prodajalnicjo in krčmo. Potrebnege kapitala najmanj 2000 kron. Drugo se počaka po dogovoru. Letnega prometa 45 tisoč kron, a ta svota se podvoji na lahek nacin. — Naslov pove inseratni oddelk „Edinosti“. 1268

Parcela zemljišča 335 m pri sv. Mariji Magdaleni zgornji se prodaja 4 Kr. mt. Hiša in 940 klf. — zemljišča v Kolonji ceno 7500. Rudolf Može, Campo S. Giacomo 3 II. 1269

Krojaškega pomočnika malih kosov iščem. Anton Gregoretič, Repentabor p. Opčina. 1270

Na prodaj je krava s teletom na Proseku hšt. 175. 1271

Iščem dečka za prodajalno slanine. Ponudbe Suban, ulica Caserma 13. 1274

Postrežnico za dve uri zjutraj in dve uri popoldne, iščem takoj. Oglasiti se je v ulico Commerciale št. 9, III. nadstr. vrata št. 37 (hiša Hillebrand). Prednost imajo one postrežnice, katere stanujejo v bližini te hiše. 1277

Iščem dečke in pol delavce v bicikljski stroki. Vincenzo Osvaldella, Soorzeria 12. 1293

Josip Trampuš Trst, ulica Industrijska št. 3 (sv. Jakob) priporoča svoje pekarijo. Večkrat na dan svež kruh. — Zaloga moke vsake vrste iz prvih mlinov. Vino in likerji v steklenicah. Sladčice in blakoti. 1278

Dalmatinska gostilna v ul. Nuova št. 18. Vino črno, dalmatinsko, opolo po 80 st., 88 in belo 96. Dobra kuhinja. 1050

Služba na deželi. Sprejem takoj s'uzkinjo, izvežbano v gostilniških delih, plača po dogovoru. Naslov pove inseratni oddelk Edinosti. 1249

Kupim dobrodošč t govino mešanim blagom v Trstu ali v okolici za približno ceno K 2500-3000. Prevzel bi na svoj račun tudi večje konsumno društvo v okolici Trsta, ali v Istri. Pisane ponudbe pod „P. D. Z. št. 1241“ na inseratni oddelk Edinosti. 1241

Glasovir še v dobrem stanu se prodaja radi selitve v ul. Stadion št. 19, I. levo. 1248

Mlekarna (sladčičarna in pekarna) se prodaja takoj radi odpotovanja (300 kron dobička na mesec). Pojasnila daje Petronio v kavarni Olimpio. 1253

Priporoča se mizar M. Majcen, ul. Belvedere 28, vogal Torquato Tasso. Izdeluje spalne sobe in vsakovrstno pohištva 899

Gostilničar Kulot, gostilna „Aj tre amici“ v Gorici, via Caserma 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvršnim vinom. 1217

Igralca na glasovir išče „Trgovsko izobrazbeno društvo“. Reflektanti naj vložijo pisane ponudbe do 30. julija 1911.

Oglase, poslana, osmrtnice, male oglase, zahvale in v obče kakoršnokoli vrsto oglasov sprejme „Inseratni oddelk“ v ul. Giorgio Galatti št. 20 (Narodni dom) polunadstropje, levo. — Urad je odprt od 9. do 12. dop. in od 3. do 7. zvečer.

Kupujte vsi obleke samo v slovenski trgovini

V. Dobauschek

Trst - ulica Giosuè Carducci II - Trst

vogal ulice Torre Bianca 45

dobro znani kot najcenejši v mestu.

Zaradi pozne sezone sem cene vsega v zalogi imajočega blaga hudo znižal, posebno obleke za moške, katerih imam veliko izbiro v barvah, vzorcih in kroju najmodernejšem.

Obleke za moške od K 14—60. — Nadalje velika zaloga jopičev, hlač, telovnikov, srajc, jopic, spodnjih hlač, nogavic, ovrtaikov itd.

Izgotavljajo se obleke za moške po meri. 2000 vzorcev moškega blaga.

PRODAJALNA

manufaktur. blaga

Izbera borgeta, perila in drob-narije za šivilje

FRAN KOCIJAN

Trst, ulica Molin a vento št. 17, Trst

CENIKE

JEDIL IN PIJAČ

za gostilne, restavracije in hotele v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku je založila v raznih oblikah in po zmerni ceni

tiskarna „Edinost“ v Trstu

::: ulica Giorgio Galatti 20. :::

Hočete se prepričati?

Obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 — ulica Poste Nuove (vogal Torrente) „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kakor tudi raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). — **Specialiteta:** blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Rihard Novak & Co

Pekarna in slaščičarna s prodajo moke

TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13

Postrežba: točna.

CENE ZMERNE.

Antonio Dobner

— urar in zlatar —

sodni izvedenec

se je preselil v ul. DELLE POSTE 3 vogal Torre bianca (TOBAKARNA)

Sprejema vsakovrstne poprave PO ZMERNIH CENAH Z JAMSTVOM.

Josip Semulič

TRST, ulica dell' Istituto št. 5

Friporoča slav. občinstvu SVOJO PEKARNO in SLADČIČARNO, v kateri se dobi cel dan svež kruh in raznovrstne sladčice. Moka iz I. mlinov ter maslo. Likeri, vino in pivo v stekl.

Postrežba tudi na dom.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in zajamčeno. ::

Tel. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenko.